

Good practice:

Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap

Universiteit Antwerpen

Cultuurmanagement

Good practice: algemene gegevens

Departement/Faculteit/Studiegebied	Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie
Opleiding	Cultuurmanagement
Opleidingsonderdeel (OO)	Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap
Opleidingsfase/-jaar	☐ PBA ☐ Ac.BA ☒ MA ☐ MNM ☐ PG Fase/jaar: master
Aantal studiepunten (OO)	3
Contactpersoon	Annelies Thoelen

INTEGRATIE IN HET CURRICULUM

Monodisciplinair – interdisciplinair – instellingoverschrijdend?

Het opleidingsonderdeel “Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap” wordt niet interdisciplinair ingericht. Dankzij de heterogene instroom in de masteropleiding Cultuurmanagement krijgen studenten tijdens hun groepswerk wel de mogelijkheid om samen te werken met studenten uit andere opleidingen en/of disciplines. Op die wijze krijgt het **groepswerk** in dit opleidingsonderdeel een **multidisciplinair karakter**.

Afzonderlijk vak – geïntegreerd in het curriculum – themaweek?

Behalve in dit opleidingsonderdeel komen ondernemerschapscompetenties ook elders aan bod in het curriculum van de masteropleiding Cultuurmanagement, zo bijvoorbeeld in de cluster ‘Managementopleidingsonderdelen’ (o.a. Financieel management).

De cases voor dit opleidingsonderdeel worden gepuurd uit het opleidingsonderdeel ‘Forum Cultuurmanagement’ waar organisaties uit het culturele werkveld zich komen voorstellen.

Keuzevak of verplicht vak?

Het opleidingsonderdeel ‘Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap’ van 3 studiepunten wordt in de éénjarige master Cultuurmanagement aangeboden als verplicht vak. Mits goedkeuring door de opleidingsverantwoordelijke kunnen studenten dit opleidingsonderdeel vervangen door de ‘Summer school on Fashion Management’.

In de toekomst zal in dit opleidingsonderdeel een verplicht te volgen seminarieweek worden geïntegreerd waaraan een examen zal worden gekoppeld als evaluatie van de (gast)colleges.

Leerdoelen¹

Studenten passen een klassieke ondernemerschapstheorie toe op een case uit de culturele sector in de brede zin. De masteropleiding Cultuurmanagement doet een beroep op het brede werkveld. Zowel profit als non-profitbedrijven en -organisaties uit de culturele sector in de BeNeLux participeren aan het vak 'Forum Cultuurmanagement' waar ze hun organisatie/bedrijf komen voorstellen. Het is aan de studenten om te bepalen welke theorie ze wensen toe te passen om een oplossing te bedenken voor een probleem dat de studenten zelf voorstellen. De studenten maken zelf een keuze uit de verschillende theorieën die ze tijdens de hoorcolleges hebben gezien omtrent innovatie in de creatieve industrie.

De eindcompetenties zijn:

- Kennis van en inzicht in de verschillende benaderingen omtrent innovatie in de creatieve industrie.
- Kennis van en inzicht in verschillende actuele thema's met betrekking tot innovatie in de creatieve industrie.
- Kennis van en inzicht in de verschillende dimensies van het begrip cultureel ondernemerschap
- Kennis van en inzicht in de mogelijke financieringsmechanismen van de sector van de cultuurindustrieën
- Kennis van en inzicht in het opmaken van een businessmodel en businessplan
- Interviews kunnen analyseren en verwerken in een academisch gestructureerd essay over een thema op het terrein van creatieve industrie, ondernemerschap en innovatie.

EntreCompetences: welke focus?

De focus ligt in dit opleidingsonderdeel op **innovatie** en ondernemerschap binnen de **culturele sector**.

In het opleidingsonderdeel 'Forum Cultuurmanagement' zijn verschillende culturele bedrijven zich komen voorstellen. In het opleidingsonderdeel 'Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap' kiezen studenten er één bedrijf uit waarvoor ze een case uitwerken aan de hand van een businessplan. Studenten stellen zelf het probleem voor en werken hiervoor in kleine groep een oplossing uit.

Tijdens de **colleges** komen volgende **thema's** aan bod:

- Belang van innovatie in de creatieve industrie
- Cultureel ondernemerschap
- Managen van innovatieprojecten
- Innovatie en ecosystemen
- Design thinking
- Innovatie en businessmodellen (bv. Service Design Toolkits)
- Opmaak van een businessplan
- Innovatieve kruisbestuiving
- Sociale innovatie, inclusief gastles over sociaal ondernemerschap

De financiële aspecten van een businessplan komen aan bod in het opleidingsonderdeel 'Financieel management'. Bij groepswerken waarbij instromers vanuit de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen betrokken zijn, wordt dit aspect reeds goed uitgewerkt in de innovatieve business case.

¹ Leerresultaten in geval van een opleiding.

ONDERWIJS- EN WERKVORMEN GERICHT OP HET ONDERSTEUNEN VAN ONDERNEMERSCHAP

Zelfgestuurd en/of samenwerkend leren

De studenten werken samen in groepjes van 4 à 5 een innovatief businessplan uit voor een organisatie uit de cultuursector. Ze kiezen zelf de samenstelling van de groep die doorgaans multidisciplinair is samengesteld ten gevolge van de heterogene instroom in de masteropleiding Cultuurmanagement. Een multidisciplinair team vormt tijdens het samenwerkend leren een toegevoegde waarde voor een grondige financiële analyse van de case.

De docent legt veel beslissingsrecht/ownership en autonomie bij de studenten zodat in dit vak zelfgestuurd leren centraal. Zo is het aan de studenten zelf om te bepalen:

- met wie ze samenwerken
- welke case ze uitwerken: het probleem moeten de studenten zelf voorstellen
- of ze feedback vragen aan het werkveld
- aan de hand van welk theoretisch model de innovatieve business case wordt uitgewerkt
- ...

Casussen of projecten: samenwerking met het werkveld?

Het vak loopt over acht lesweken. Voor de hoorcolleges worden per lessenreeks **minstens drie gastsprekers uit het culturele veld** uitgenodigd. Zij lichten vanuit hun eigen praktijkervaring een theoretisch model toe.

De studenten beslissen zelf - in samenspraak met de leden van het groepswerk - of zij het werkveld contacteren voor hun case. Feedback vragen vanuit de organisatie is geen verplichting. Innovatieve ideeën kunnen doorgaans ongeremd concreet worden gemaakt indien tijdens de fase van ideation geen restricties worden opgelegd vanuit het bedrijf/de organisatie zelf. Uiteraard proberen de studenten bij de uitwerking van hun voorstel wel rekening te houden met de financiële haalbaarheid.

Uitkomst van een case leidt tot brede voorstellen, zoals bijvoorbeeld voor de Ancienne Belgique een app die de aankoop van drankjetons vervangt.

EVALUATIE: VORMEN VAN FEEDBACK

Paper (schriftelijk werkstuk)

In het groepswerk schrijven de studenten hun analyse van het innovatieprobleem uit in een werkstuk.

Pitchen (mondelijke toelichting)

De innovatieve oplossing voor het voorgestelde probleem stellen de studenten aan elkaar voor onder de vorm van een pecha kucha of snelle pitch waarmee ze hun presentatievaardigheden verder ontwikkelen.

Schriftelijk examen

In de toekomst zullen de inhoud van de seminarieweek met gastcolleges worden afgetoetst aan de hand van een schriftelijk examen.

Responsiecollege: coaching en feedback

Tijdens een éénmalig responsiecollege hebben de studenten de mogelijkheid om vragen te stellen over de uitwerking van hun business case in het groepswerk.

UITDAGINGEN EN KANSEN

Schakelvakken zoals 'Economie', 'Bedrijfskunde' en 'Financiële verslaggeving' kunnen niet worden geïntegreerd in het vak 'Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap'. Een nog meer geïntegreerde aanpak bij het uitwerken van het businessplan is een mogelijkheid indien het opleidingsonderdeel 'Financieel management' van de masteropleiding Cultuurmanagement zou voorafgaan aan 'Innovatiemanagement en cultureel ondernemerschap'. Binnen de studieomvang van dit opleidingsonderdeel worden accenten gelegd voor het ontwikkelen van ondernemerscompetenties zodat de verwerking en inzichtelijke toepassing van geziene ondernemerschapstheorieën haalbaar blijft voor de studenten.